

Tlačová správa Agentúry Európskej únie pre základné práva

Vo Viedni/V Bruseli 2. júna 2015

Zo štúdie agentúry FRA vyplýva potreba nulovej tolerancie závažných foriem pracovného vykorisťovania

Spotrebitelia si často neuvedomujú, že potraviny, ktoré jedia, alebo oblečenie, ktoré kupujú, možno vyrobili ľudia, ktorí pracujú v podmienkach veľkého pracovného vykorisťovania. Z novej správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) vyplýva, že zatiaľ čo EÚ má právne predpisy, ktorými sa zakazujú určité formy závažného pracovného vykorisťovania, zamestnancom pohybujúcim sa v rámci EÚ alebo migrujúcim do EÚ hrozí, že sa stanú jeho obeťami. Napriek tomu, že sa trestný čin zamestnávania migrujúceho pracovníka za mimoriadne vykorisťujúcich pracovných podmienok trestá v niektorých členských štátoch EÚ maximálnym trestom odňatia slobody na menej ako dva roky, touto trestnou sadzbou sa nezohľadňuje závažnosť predmetných porušení základných práv.

„Vykorisťovanie pracovníkov, ktorí boli hospodárskymi a sociálnymi okolnosťami prinútení súhlasiť s neštandardnými pracovnými podmienkami, je neprijateľné,“ uviedol dočasný riaditeľ agentúry FRA [Constantinos Manolopoulos](#). *„V tomto prípade ide o endemický problém, musíme teda prijať naliehavé opatrenia, aby sme ho vyriešili. Členské štáty EÚ majú vyvinúť viac úsilia na podporu prostredia s nulovou toleranciou závažných foriem pracovného vykorisťovania a prijať kroky na efektívnejšie sledovanie situácie a trestanie páchatelov.“*

Nová správa agentúry FRA je prvá svojho druhu, v ktorej sa komplexne skúmajú všetky trestné formy pracovného vykorisťovania v EÚ týkajúce sa pracovníkov pohybujúcich sa v rámci EÚ alebo sťahujúcich sa do nej. Zo zistení vyplýva, že trestné pracovné vykorisťovanie je rozsiahle v mnohých odvetviach, najmä v poľnohospodárstve, stavebníctve, hotelových a stravovacích službách, v práci v domácnosti a vo výrobe a takisto, že páchatelia sa vystavujú malému riziku stíhania alebo nutnosti kompenzácie obetí. Táto situácia škodí nielen samotným obetiam, ale aj celkovo ohrozuje pracovné normy.

Aj keď sa vykorisťovaní pracovníci nachádzajú na rôznych miestach a v rôznych odvetviach hospodárstva, často majú veľa spoločného, ako napríklad veľmi nízke mzdy – niekedy 1 EUR za hodinu alebo menej – a pracovné dni, ktoré trvajú 12 a viac hodín počas šiestich alebo dokonca siedmich dní týždenne. Súčasná situácia rozšírenej beztrestnosti v podstatnej miere vzniká v dôsledku toho, že obeť nenahlasujú v dostatočnom rozsahu svoje prípady buď preto, že sa im v tom bráni alebo sa nechcú prihlásiť kvôli obave z možnej straty zamestnania.

K návrhom na zlepšenie situácie, ktoré agentúra FRA predstavuje v správe, patria tieto:

- Členské štáty EÚ musia zabezpečiť komplexný a účinný systém inšpekcií pracovísk s dobrými zdrojmi.
- Na zlepšenie účinnosti vyšetrovania prípadov závažného pracovného vykorisťovania sa majú vytvoriť úzke kontakty medzi políciou, prokuratúrou a monitorujúcimi orgánmi, ako sú inšpektoráty práce, podporné služby a združenia zamestnávateľov, a to aj v cezhraničnom kontexte.
- Treba posilniť prístup obetí k spravodlivosti, napr. väčším úsilím o to, aby si obeť boli vedomé svojich práv pred príchodom do krajiny EÚ, v ktorej pracujú, ako aj potom.

- Vnútroštátne orgány musia vybudovať dôveru a poskytnúť pocit bezpečnosti, istoty a ochrany, aby podnietili vykorisťovaných pracovníkov nahlasovať svoje skúsenosti, pričom inšpektoráty práce a polícia majú užšie spolupracovať na zabezpečení identifikácie prípadov závažného pracovného vykorisťovania vždy, keď k nemu dôjde.
- Súkromné spoločnosti, ako aj vnútroštátne orgány vyzývame, aby zaistili, že sa vyvarujú podporovaniu pracovného vykorisťovania uzatváraním zmlúv alebo subdodávateľských zmlúv so spoločnosťami zapojenými do vykorisťovania pracovníkov.
- Spotrebiteľia musia byť informovaní o rizikách ponuky výrobkov alebo služieb vytvorených s využitím závažného pracovného vykorisťovania prostredníctvom certifikácie a označovaním výrobkov spoločností, ktoré rešpektujú práva zamestnancov.

Úplné znenie správy sa nachádza v tlačovom balíku:

[Závažné pracovné vykorisťovanie](#)

Publikácie agentúry FRA o súvisiacich otázkach sa nachádzajú na týchto odkazoch:

[Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims](#) (report)

[Fundamental rights at Europe's southern sea borders](#) (report)

[Migrants in an irregular situation employed in domestic work: Fundamental rights challenges for the European Union and its Member States](#) (report)

[Criminalisation of migrants in an irregular situation](#) (paper)

[Legal entry channels to the EU](#) (paper)

Ďalšie informácie získate na adrese media@fra.europa.eu

Tel.: +43 1 580 30 642

Poznámka pre redaktorov:

- Prieskum v teréne pre túto správu sa uskutočnil v 21 krajinách EÚ a výskum týkajúci sa právneho a inštitucionálneho rámca pre závažné pracovné vykorisťovanie sa vykonal vo všetkých 28 členských štátoch.
- Agentúra FRA uskutočnila celkovo 616 odborných rozhovorov s profesionálnymi skupinami pôsobiacimi v oblasti pracovného vykorisťovania vrátane inšpektorátov práce, polície, sudcov, zástupcov zamestnancov a zamestnávateľov, vnútroštátnych politických odborníkov a pracovníkov sprostredkovateľských agentúr.
- Na účely tejto správy sa nekonali pohovory s obeťami. Agentúra FRA však v krátkom čase začne pracovať na nadväzujúcom projekte, v ktorom sa uskutočnia rozhovory so zamestnancami, ktorí v EÚ zažili pracovné vykorisťovanie alebo sú ním ohrození.
- Agentúra FRA je poverená poskytovať pre EÚ a vnútroštátne riadiace subjekty poradenstvo založené na dôkazoch, čím prispieva k informovanejšej a cielenejšej politike týkajúcej sa základných práv.